

Avocatul Poporului ataca la Curtea Constitutionala OUG care modifica Legea educatiei nationale

Avocatul Poporului a sesizat Curtea Constitutionala în legatura cu Ordonanta de Urgenta a Guvernului 50/2021 pentru modificarea si completarea Legii educatiei nationale 1/2001.

Avocatul Poporului sustine în sesizare ca ordonanta aduce atingere prevederilor articolului 1 alineatul 5, coroborate cu cele ale articolului 141 din Constitutie, cât si ale articolului 16 alineatul 1, articolului 32 si articolului 49 din Constitutie.

Cu privire la motivele de neconstitutionalitate extrinseca, în sesizare se spune ca ordonanta guvernului "încalca dispozitiile constitutionale cuprinse la art. 1 alin. (5) privind principiul securitatii juridice, la componenta sa referitoare la calitatea legii, da fiind faptul ca nu a fost solicitat avizul Consiliului Economic si Social la elaborarea sa".

În ceea ce priveste motivele de neconstitutionalitate intrinseca, Avocatul Poporului precizeaza ca art. 84 alin. (17) si alin. (18) din Legea educatiei nationale prevede ca: "decontarea cheltuielilor de transport, pe baza documentelor emise de operatorii de transport rutier, pentru facilitatile de transport acordate elevilor, prevazute la alin. (13) si (14), se asigura la nivelul valorii documentelor de transport lunare, dar nu mai mult de 30 lei/luna pentru distanta de 3 km. Pentru distantele ce depasesc 3 km, pâna la limita de 50 km, suma de 30 lei/luna se suplimenteaza cu 3 lei pentru fiecare kilometru/luna, dar nu mai mult decât valoarea documentelor de transport lunare", respectiv " Prin exceptie de la prevederile alin. (17), elevilor care se deplaseaza de la domiciliu catre unitatea de învățământ la distante mai mari de 50 km si nu sunt cazati la internat sau în gazda în localitatea în care studiaza li se deconteaza suma aferenta distantei de 50 km, la care se adauga 1 leu/km/luna, pentru distantele ce depasesc 50 km".

În jurisprudenta sa, mentioneaza sursa citata, Curtea Constitutionala a retinut ca facilitatile oferite pentru transportul elevilor constituie expresia a doua drepturi fundamentale, si anume dreptul la învățatura, consacrat de art. 32 din Constitutie, si protectia copiilor si tinerilor, consacrat de art. 49 din Constitutie.

"Din coroborarea textelor constitutionale, rezulta ca facilitatile prevazute de art. 84 alin. (13) din Legea nr. 1/2011, în speta decontarea cheltuielilor de transport pentru elevii care nu pot fi scolarizati în localitatea de domiciliu, constituie "o forma de protectie sociala a copiilor si a tinerilor stabilita prin lege", în sensul normelor constitutionale de referinta citate, instituita în scopul de a asigura dreptul la învățatura al acestora, respectiv realizarea "învățământului general obligatoriu". Masura astfel reglementata este menita, asadar, sa dea substanta drepturilor constitutionale mentionate, respectiv obligatiilor pozitive asumate de stat pentru garantarea dreptului la învățatura si a regimului special de protectie a copiilor si a tinerilor", se precizeaza în document.

Astfel, spune Avocatul Poporului, pentru ca destinatarii normei sa beneficieze de drepturile concretizate în masura de protectie instituita, si anume gratuitatea la serviciile publice de transport, trebuie vazut daca protectia oferita elevilor în privinta realizarii dreptului lor la învățatura este concreta si efectiva, nu teoretica sau iluzorie.

"În concordanta cu aceasta interpretare, constatam ca, în cauza, protectia oferita elevilor în privinta realizarii dreptului lor la învățatura devine iluzorie, întrucât pentru a beneficia de aceasta intervine un criteriu independent de vointa beneficiarilor normei, precum existenta sau inexistenta unor servicii publice de transport. Ca urmare, aceasta situatie care se poate ivi în practica este de natura sa determine o diferenta de tratament juridic, pe criterii independente de vointa beneficiarilor normei, si care, pentru motivele ce urmeaza a fi expuse, nu își gasesc o justificare obiectiva si rezonabila", se arata în sesizare.

Astfel, spune Avocatul Poporului, desi toti elevii au vocatia, în considerarea statutului astfel circumstantiat, la beneficiul acordat de legiuitor, si anume gratuitate la servicii publice de transport, în realitate, elevii care nu pot fi scolarizati în localitatea de domiciliu si care nu beneficiaza de un serviciu public de transport trebuie sa suporte aceste cheltuieli, daca sunt mai mari de 30 lei/luna pentru distanta de 3 km, iar pentru distantele ce depasesc 3 km, pâna la limita de 50 km, suma de 30 lei/luna se suplimenteaza cu 3 lei pentru fiecare kilometru/luna, dar nu mai mult decât valoarea documentelor de transport lunare.

"Or, în conditiile în care nu exista certitudine cu privire la serviciile publice de transport, aceasta categorie de elevi se afla în imposibilitatea obiectiva de a beneficia de gratuitate, fiind obligati sa suporte, chiar si partial, cheltuielile de transport pentru deplasarea în localitatea unde sunt scolarizati. Stabilirea unui asemenea criteriu, aleatoriu si exterior conduitei persoanei, si anume organizarea sau nu a unui serviciu de transport public pe ruta utilizata pentru deplasarea la unitatea de învatamânt, este în contradictie cu principiul egalitatii în fata legii, consacrat de art. 16 alin. (1) din Constitutie, conform caruia, în situatii egale, tratamentul juridic aplicat nu poate fi diferit. Prin urmare, se pune sub semnul întrebării însasi realizarea efectiva a dreptului la învatatura, în conditiile în care, desi teoretic toti elevii beneficiaza de gratuitate la serviciile publice de transport, în realitate, acolo unde exista rute care nu sunt acoperite de serviciile publice de transport, elevii beneficiaza doar de o decontare, care poate fi si partiala, a sumelor platite pentru asigurarea transportului, fiind nevoiti sa suporte o parte din cheltuielile de transport. În aceste conditii, observam ca acesti elevi sunt tratati diferit în privinta realizarii acelorasi drepturi fundamentale, punându-se sub semnul întrebării însasi realizarea efectiva a acestor drepturi", apreciaza sursa citata.